

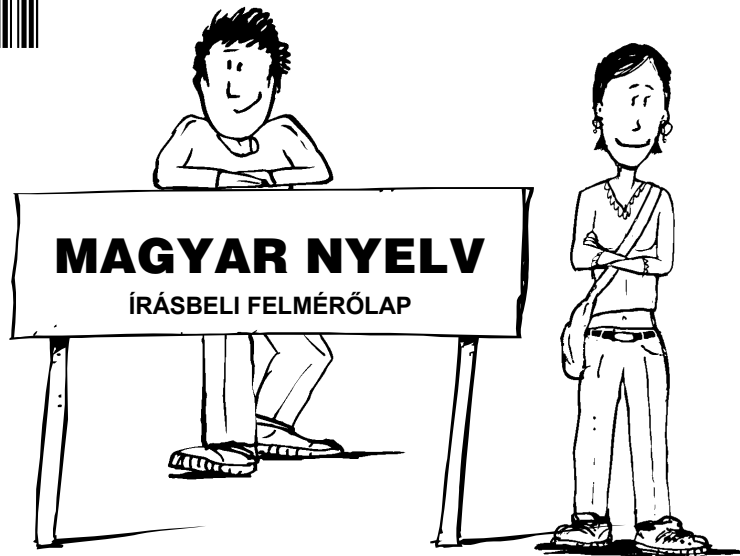
A tanuló kódszáma:

Državni izpitni center

N 0 8 1 1 3 1 3 1

RENDES MÉRÉS

2008. május 6., kedd / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök: a tanuló által hozott kék vagy fekete töltőtoll vagy golyóstoll. A tanuló egy értékelőlapot kap.

3. szakasz végi

ORSZÁGOS TUDÁSFELMÉRÉS

ÚTMUTATÓ A TANULÓNAK

Figyelmesen olvasd el ezt az útmutatót!

Kódszámodat ragaszd, illetve írd be a jobb felső sarokban levő keretbe és az értékelőlapra!

Mielőtt a feladatok megoldásába kezdenél, óvatosan tépd ki a mellékletet, amelyen a két szöveg található!

Írott betűkkel, olvashatóan írd! Ha tévedtél, válaszodat húzd át, majd írd le a helyeset!

Korrektort nem használhatsz!

Az olvashatatlan válaszokat és a zavaros javításokat 0 ponttal értékeljük.

Ha valamelyik feladatot túl nehéznek találsz, ne időzz sokat ott, inkább fogj hozzá a következő megoldásához! Ha marad időd, a megoldatlan feladatokhoz a végén újra térj vissza!

Ha befejeztél a munkát, még egyszer ellenőrizd a megoldásodat!

Bízzál önmagadban, képességeidben!

Sok sikert kívánunk.

A felmérőlap terjedelme 16 oldal, ebből 2 üres.

ÜRES OLDAL

MELLÉKLET AZ I. RÉSZHEZ

NEM MONDOM MEG A TUTIT*! (RÉSZLET)

Varró Dániel először 1999-ben, *Bögre azúr* című verseskötete megjelenésekor hallatott magáról, méghozzá igen hangosan. Újabb siker: tavaly decemberben a polcokra került a huszonhat esztendőös szerző *Túl a Maszat-hegyen* című verses meseregénye. A kiadó legfrissebb adatai szerint veszik, mint a cukrot.

– **Többször is kerestelek telefonon, de hiába. Az ímélemre viszont rögtön válaszoltál.**

– Nem szeretem a telefont, idegesít a csörgése, megzavar a munkában.

– **Mennyire vagy ezek szerint a mai kor gyermeke?**

– Abszolút a modern kor gyermeke vagyok. Szeretek gyorséttermekben enni, mert ilyen helyeken el lehet vegyülni a tömegben,

és a pincérekkel sem kell beszélgetni. Az internetnek is nagy híve vagyok.

– **Miért kezdél gyermekkönyveket írni?**

– Nagyon szeretem a mesekönyveket – fordítottam is ilyet. Ezután kérdezték a kiadóban, van-e kedvem egy saját mesét írni. Volt.

– **Máshogyan kell gyerekeknek írni, mint felnőtteknek?**

– Szerintem ez igen jó lecke a költőnek: muszáj olyat írni, ami érthető. A gyerekek szeretik a ritmikus költeményeket. Az olyan verset, amelynek jó "zenéje" van.

– **Ha jól tudom, nem te vagy az első költő a családban.**

– Először a nővérem írt verseket, még általános iskolában. Én meg irigykedtem, hogy milyen sikeres, úgyhogy féltékenységből kezdtem el írni.

– **A szülők nem rettentek meg, amikor kiderült rólad, hogy nem leszel menedzser?**

– Anyukám szomorú volt, mert a bankári pályát képzelte el számomra, mivel általánosan jó voltam matekból. Bízott benne, hogy valami jól kereső polgári foglalkozást választok, de már beletörődött, hogy nem lesz belőlem rendes ember.

– **Milyenek a hétköznapijaid?**

– Reggel tudok dolgozni: korán kelek, iszom egy kávé, és odaülök a számítógép elé. Amíg megy a költés, addig nyomom. Ha lazítani akarok, focizom vagy fallabdázom... Aztán sokat járok moziba...

– **Mennyire zavar az idő múlása? Sokat foglalkozol vele a verseidben?**

– Ezt nem szokták észrevenni, de valóban foglalkoztat az elmúlás... Néha hülyének néznek, de tényleg azt érzem, hogy gyorsan megy el az élet.

– **A város is fontos számodra.**

– Valóban, városi költőnek gondolom magam, de ez egyszerűen azért van, mert mindig is itt laktam. Sajnos, fogalmam sincs, mi a különbség a pacsirta és a fülemüle éneke között. Viszont a villamos csilingelése! Az igen! Azt mindig hallom. Van olyan versem is, amelyik a Burger Kingben játszódik.

– **Felismernek az emberek az utcán?**

– Néha igen. Ilyenkor zavarba jövök. Azt sem szeretem, hogy azt hiszik, a költő mindenhez hozzá tud szólni, mert okos ember... Nem tudom mindenről megmondani a tutit. Nem is akarom.

(a *Nők Lapja Magazin*, 2004/7 száma nyomán)

*tuti: biztos dolog

MELLÉKLET A II. RÉSZHEZ**Petőfi Sándor: A tintásüveg**

Vándorszinész korában Megyeri
 (Van-e, ki e nevet nem ismeri?)
 Körmölgeté, mint más, a színlapot.
 Kapott
 Ezért
 Egyszer vagy öt forintnyi bért,
 Amint mondom, vagy öt forintnyi bért.

Először is hát tintaért megyen,
 Ha ismét írni kell, hogy majd legyen.
 A tintás üveget pedig hová
 Dugá?
 Bele
 Kabátja első zsebibe,
 Amint mondom, kabátja zsebibe.

S hogy pénzre tett szert, lett Megyeri vig,
 S hazefelé menvén, ugrándozik.
 Hiába inti őt Szentpéteri:
 „Kari,
 Vigyázz!
 Kedvet majd követendi gyász,
 Amint mondom, majd követendi gyász.”

Úgy lett. A sok ugrándozás alatt
 Kifolyt a tinta: foltja megmaradt.
 Megyeri elbusúl – kedvét szegi
 Neki
 A folt,
 Mivel csak egy kabátja volt,
 Amint mondom, csak egy kabátja volt.

Mi több: kabátja éppen sárga volt,
 És így annál jobban látszott a folt.
 „Eldobnám – szólt – de mással nem bírok;”
 Ez ok
 Miatt
 Hordá, míg széjjel nem szakadt,
 Amint modom, míg széjjel nem szakadt.

Varró Dániel: Petőfi Sándor

Diák korában Petrovics Sanyi
 (Kiről manapság annyit hallani)
 Úgy döntött, hogy vándorszinész leszen,
 Hiszen
 Mit ér
 A fej, mit nem övez babér?
 Amint mondom, mit nem övez babér.

Tüstént egy társulathoz ment tehát,
 Hol kérelmét némán hallgaták,
 S szintúgy nevetve válaszolnak is:
 „Na, kis
 Komám,
 Előbb légy túl az iskolán,
 Amint mondom, légy túl az iskolán.”

De Sándorunk csöppet sem búsula
 Úgyis csak nyűg vala az iskola –
 Kinek elméjét, lelkét egyaránt
 A láng
 Fűti,
 Ugyan mit oktatnak neki?
 Hát kérdem én, mit oktatnak neki?

„Kinek keblébe lángfolyam tolul,
 Minek tanuljon az, direktor úr?
 Az minden földi oskolát kijárt!”
 Kiált
 S Aszód
 Vígán visszhangozá a szót.
 Amint mondom, visszhangozá a szót.

De mámor perce, mért vagy oly rövid?
 Meghalla mindent hegyről tövig
 A zord atya, s mert lágyszivűbb a kor –
 Akkor
 Se volt,
 Elverte gyermekén a port,
 Amint mondom, elverte rajta a port.

I. RÉSZ

Az I. rész feladatai a *Nem mondom meg a tutit!* című szöveghez kapcsolódnak.

Figyelmesen olvasd el a mellékelt szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

1. Melyik állítás igaz a szöveg műfajára vonatkozóan? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A A szöveg reklám, hiszen népszerűsíti a költő verseit.
- B A szöveg hír, hiszen hírt ad a költő legújabb kötetéről.
- C A szöveg könyvajánló, a költő kötetét ajánlja olvasásra.
- D A szöveg interjú, amely a költővel készült.

	1

2. Fogalmazd meg röviden, mitől bizalmas, közvetlen a beszélők viszonya!

_____

	1

3. Válaszolj röviden a kérdésekre!

Melyik évben jelent meg a költő meseregénye? _____

Melyik hónapban jelent meg a mellékelt szöveg? (A Nők Lapja Magazin havonta jelenik meg.) _____

	2

4. A költő legújabb kötetét a szöveg szerint *veszik, mint a cukrot*. Fogalmazd meg saját szavaiddal, mi a jelentése ennek a szóláshasonlatnak!

_____

	1

5. **Igaz (I) vagy hamis (H)?** Karikázd be a megfelelő betűjelet!

Varró Dániel nem szereti, ha felfigyelnek rá valahol. I H

Édesanyját nem lepte meg, hogy fia a költői pályára lépett. I H

	2

6. **Milyen legyen a költő szerint a gyermekeknek írt mű?** Húzd alá a két helyes választ!

rövid   érthető   vidám   ritmusos   szomorú

	1

7. **Melyik állítás nem igaz Varró Dánielre?** Karikázd be a két helyes válasz betűjelét!

- A Szeret telefonálni.
- B Kedveli a gyorséttermeket.
- C Kikapcsolódásként sportol.
- D Ritkán néz filmet.
- E Imádja a mesekönyveket.

	2

8. **Helyettesítsd megfelelő rokon értelmű szóval az aláhúzottat úgy, hogy a két mondat jelentése azonos legyen!**

Az internetnek is nagy híve vagyok.

Az internetet is _____.

	1

9. A költő egy napjának leírásában ez áll: *Amíg megy a költés, addig nyomom.* Mi ennek a mondatnak a jelentése? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A Amíg van időm, írok.
- B Addig írok, amíg van ihletem.
- C Amíg van pénzem, költekezem.
- D Addig írok, amíg el nem alszom.

	1

10. Hogyan vélekednek Varró szerint az emberek a költőkről? Röviden válaszolj!

	1

11. Húzd alá az alábbi részletben a hangutánzó szót!

Sajnos fogalmam sincs, mi a különbség a pacsirta és a fülemüle éneke között. Viszont a villamos csilingelése!

	1

12. Húzd alá azt a szót, amelyik hangrend szempontjából nem illik a sorba! Válaszodat indokold is!

pincér   szerző   menedzser   bankár   költő

Indoklás: _____

	2

13. Állítsd betűrendbe az előző feladat szavait!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

	1

14. a) Mindkét alábbi mondatban szerepel a *zavar* szó. Húzd alá azt, amelyikben igeként szerepel, majd írd a vonalra, milyen szófajban szerepel a másik mondatban!

Mennyire zavar az idő múlása?

Ilyenkor zavarba jövök.

A másik mondatban a *zavar* szó szófaja _____ .

b) Írd az alábbi mondatba a *zavar* igét a megfelelő igekötővel ellátva!

Annyira felharagítottam anyámat, hogy _____ a konyhából.

	3

15. Húzd alá az alábbi mondatban a melléknevet, majd írd le a középfokú és felsőfokú alakját!

Már beletörődött, hogy nem lesz belőlem rendes ember.

Középfok: _____ Felsőfok: _____

	2

16. Pótold a mondatokban a zárójelbe írt szavak megfelelően toldalékolt alakját!

Ügyelj a helyesírásra!

A költő édesanyja _____ félt, hogy a fia _____ él meg a költészetből.
(az) (nehéz)

Az ifjú költő a _____ is nagy sikert aratott.
(meseregény)

	3

17. Mindkét alábbi mondatban szerepel az *enni* szó. Húzd alá azt, amelyikben ez a szó a célhatározó szerepét tölti be!

Peti szeret enni.

Enni mentem a konyhába.

	1

18. Jelöld az alábbi mondatban megfelelő aláhúzással az alanyt és az állítmányt!

Anyukám a bankári pályát képzelte el számomra.

	2

19. a) Állapítsd meg az alábbi alárendelő összetett mondat fajtáját a megfelelő betűjel bekarikázásával!

Tényleg azt érzem, hogy gyorsan megy az élet.

- A alanyi mellékmondat
- B okhatározói mellékmondat
- C tárgyi mellékmondat
- D helyhatározói mellékmondat

b) Írd a vonalra az alábbi mellérendelő összetett mondat fajtáját!

Jól el lehet vegyülni a tömegben, és a pincérekkel sem kell beszélgetni.

_____

	2

20. Írj egy kb. 30–35 szóból álló, gyermekeknek szánt meghívót Varró Dániel meseregényének lendvai bemutatójára az alábbi adatok felhasználásával!

Adatok: Városi Könyvtár, 2009. május 23., 19 óra, Faludi Brigitta könyvtáros

a		2
b		1
c		2
d		1
Összesen:		6

II. RÉSZ

A II. rész feladatai a két vershez kapcsolódnak.

Varró Dániel a versét Petőfi Sándor versének a mintájára írta, ezért a két vers között sok a hasonlóság.

1. Pótold a hiányzó adatokat, illetve a megadott válaszok közül karikázd be a megfelelőt!

a) Mindkét vers _____ versszakból áll, amelyek _____ sorosak.

b) Egyforma a rímképletük is, és pedíg:

A aabbccc

B aabbcc

C aabbdcc

D aaabbcc

c) Mindkét vers:

A szomorú

B humoros

C ünnepélyes

D ironikus

	3

2. Igazak (I) vagy hamisak (H) az alábbi állítások? Karikázd be a megfelelő betűjelet!

Mindkét vers egyes szám első személyben íródott.

I   H

Mindkettőben van párbeszéd is.

I   H

Mindkét versben sok költői jelző van.

I   H

	3

3. Oldd meg A tintásüveg című versre vonatkozó feladatokat!**a) Kiről szól ez a vers?**

---

b) Mivel tartotta el magát ez az ember? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

A színészettel és festészettel

B írással és festéssel

C színészettel és írással

D varrással és festéssel

c) Miért szomorította el a kabátján esett tintafolt?

	3

4. Számozással állítsd sorrendbe a Petőfi Sándor című vers cselekményét!

_____ Kérésével felkeresett egy színtársulatot.

_____ Az ifjút ez nem tántorította el.

_____ Az ifjú Sándor eldöntötte, hogy vándorszínész lesz.

_____ A társulat igazgatója azt mondta neki, előbb fejezze be az iskolát.

_____ Szigorú apja tudomást szerzett a szándékáról, és jól elverte.

	2

5. Az ifjú Petőfi Sándort a vers szerint az bántotta, hogy *fejét nem övezte babér*. Mit jelent ez? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A Rossz tanuló volt.
B Nem volt híres ember.
C Nem hordott sapkát.
D Nem szerette a babérlevelet.

	1

6. a) Írd ki a Petőfi Sándor című vers negyedik versszakából az alábbi szó rokon értelmű párját!

igazgató _____

- b) Írd a Petőfi Sándor című vers utolsó versszakából kiírt szó előtti vonalra a szó rokon értelmű megfelelőjének betűjelét!

_____ mámor

- A bánat
B részegség
C józanság
D boldogság

	2

7. A versszakok végén ismétlődik az *Amint mondom* szószerkezet. Hogyan nevezzük az ilyen alakzatot? Karikázd be a betűjelét!

- A költői jelző
B fokozás
C alliteráció
D refrén

	1

8. a) Írd a verssorok elé a megfelelő cím betűjelét!

_____ Talpra magyar, hí a haza!

_____ Elhull a virág, eliramlik az élet.

- A Szeptember végén
- B Nemzeti dal
- C Egy estém otthon
- D Egy gondolat bánt engemet...

b) Az a) feladatban felsorolt művek közül az egyik elégia. Írd a betűjelét a vonalra!

_____

	3

ÜRES OLDAL